

तयानें रात्रीचा दिवस करून । अभ्यास केला अति कसून ॥
 सहज ज्योतीषास केला प्रश्न । परिक्षेंत उत्तीर्ण होईनका ॥ १०१ ॥
 चाळूनि पंचांगाचीं पानें । ज्योतिषी पाही ग्रहांचीं स्थानें ॥
 राशी नक्षत्रें मोजूनि वोटानें । सचित मुडेने अवलोकी ॥ १०२ ॥
 म्हणे केलांत परिश्रम थोर । परि ये वर्षीं न ग्रहांचें जोर ॥
 पुढील वर्ष फार श्रेयस्कर । परिक्षा निघोर ते वर्षीं ॥ १०३ ॥
 बैसून परिक्षेस काय सार्थक । होणार जरी श्रम निरर्थक ॥
 विद्यार्थ्यानिं हा घेतला वचक । तेणें तो कचकला मनासी ॥ १०४ ॥
 पुढें तया विद्यार्थ्याची माता । अल्पावकाशी शिरडीस जातां ॥
 नमितां साईचरण माथां । कुशल वार्ता चालल्या ॥ १०५ ॥
 निघाली तैही ही कथा । करुणा वचनीं वावांसीं प्रार्थितां ॥
 म्हणे मुलगा परिक्षेस वसंता । असती अनुकूलता ग्रहांची ॥ १०६ ॥
 पत्रिका पाहिली ज्योतिषांहीं । म्हणती यंदा योग नाही ॥
 असून अभ्यासाची तयारीही । मुलगा न जाई परिक्षेस ॥ १०७ ॥
 तरी बाबा ही काय ग्रहदशा । यंदा असी कांहीं निराशा ॥
 पडेल एकदां पदरीं परिक्षा । ऐसी बहु आशा समस्तां ॥ १०८ ॥
 ऐकून बाबा बदले वचन । सांगे तयास माझे मानें ॥
 पत्रिका ठेवी गुंडाळून । बैसे जा स्वस्थ मन परिक्षे ॥ १०९ ॥
 नादा कुणाच्या लागूं नका । जन्मपत्रिका पाहूं नका ॥
 सामुद्रिका विश्वासूं नका । चालवा निका अभ्यास ॥ ११० ॥
 म्हणावें मुलास येईल यश । स्वस्थ चित्तें परिक्षेस बैस ॥
 होऊं नको असा निराश । ठेवी विश्वास मजवरी ॥ १११ ॥

असो बाबांची आज्ञा घेऊनी । आई परतली ग्रामालागुनी ॥
 मुलास बाबाचा निरोप कथुनी । उत्साहे जननी आश्वासी ॥ ११२ ॥
 ऐसा तो साईवचनोल्हास । मुलगा बैसला परिक्षेस ॥
 उत्तरेही लेखी प्रश्नांस । यथावकाश दीधली ॥ ११३ ॥
 लेखी परीक्षा पूर्ण झाली । उत्तरेही संपूर्ण लिहिली ॥
 परी आत्माविश्वासें घेरली । संशयें चळली स्थिरबुद्धि ॥ ११४ ॥
 असतां लिहिलां सम्यगुत्तरें । उत्तीर्ण व्हावया तितुकीं पुरे ॥
 परी विद्यार्थिया वाटे तें अपुरें । सोडिलें धीरें त्यातें ॥ ११५ ॥
 वस्तुतः लेखी परिक्षेंत पास । होता तरी त्यास वाटे मी नापास ॥
 तेणें होऊन तो उदास । तोंडी परिक्षेस बैसेना ॥ ११६ ॥
 तोंडी परिक्षेस आरंभ झाला । प्रथम दिवस तैसाच गेला ॥
 दुसरे दिवशीं एक स्नेही आला । विद्यार्थी देखिला भोजनास्थित ॥ ११७ ॥
 म्हणे ही काय आश्चर्यता । परिक्षकाला तुझी चिंता ॥
 तो म्हणे जा पाहून ये आतां । तेंडूलकर नव्हता कां काल ॥ ११८ ॥
 लेखी परिक्षेंत तो नापास । त्या तोंडीचे किमर्थ सायास ॥
 म्हणून घरीं तो बैसला उदास । स्पष्ट मी त्यास सांगितलें ॥ ११९ ॥
 तेव्हां परिक्षक वदे तूं जाई । असेल तैसा घेऊन येई ॥
 'लेखी परिक्षेंत पास ही देई । आनंददायी खबर त्या ॥ १२० ॥
 मग तो आनंद काय पुसावा । कैला महाराज साईचा धांवा ॥
 न घेतां एक क्षणाचा विसावा । उल्हास भावा धांवला ॥ १२१ ॥
 असो पुढें जाहलें गोड । परिक्षेची पुरली होड ॥
 दिधली इढ निजपदीं जोड । साईनीं कोड पुरवनी ॥ १२२ ॥

दळावयाचे जात्याचा खुंट । हालहालवूनि वसविती घट्ट ॥
 तैसीच गुरुपदनिष्ठेची गोष्ट । हालवूनि चोखट्ट साई करी ॥ १२३ ॥
 ऐसें न कोणा केव्हांही कथिती । जेणें न हालेल चित्तवृत्ती ॥
 हे तो बाबांची नित्य प्रचीती । निष्ठा येरी ती दृढ करिती ॥ १२४ ॥
 चालूं जातां कथिल्या वाटे । आरंभी आरंभी गोड वाटे ॥
 पुढें ऐसे पसरितील सराटे । कांटेच कांटे चोहींकडे ॥ १२५ ॥
 मग त्या निष्ठेस फुटतील फांटे । सहज मर्ना संशय दाटे ॥
 किमर्थ साई या आड वाटे । आणी हें वाटे मनाला ॥ १२६ ॥
 परी हें ऐसें जेथें वाटे । तेथेंच श्रद्धा धरा नेटें ॥
 कसोटीच हीं प्रत्यक्ष संकटें । तेणेंच पेंठे दृढ श्रद्धा ॥ १२७ ॥
 देऊनियां संकटां तोंड । करितां साई स्मरण अखंड ॥
 होतील सकळ अपाय दुखंड । शक्तिही प्रचंड नामाची ॥ १२८ ॥
 हेंच या अंतरायांचें प्रयोजन । तेंही करी साईच निर्माण ॥
 तेव्हांच घडेल साईस्मरण । संकटोपशमनही तेव्हांच ॥ १२९ ॥
 असो याच मुलाचे वडील । भक्त बाबांचे अति प्रेमळ ॥
 धीर उदार सत्वशील । गात्रें शिथिल जाहलीं ॥ १३० ॥
 प्रसिद्ध परदेशीय व्यापारी । पेढी जयांची मुंबई शहरीं ॥
 इमानें इतबारें तयांचे पदरीं । केली नोकरी तयांनीं ॥ १३१ ॥
 पुढें होतां वृद्धापकाळ । नेत्रांस येऊं लागली झांकळ ॥
 इंद्रियें निजकार्यां विकळ । वांछिती निश्चळ आराम ॥ १३२ ॥
 काम कराया उरली न शक्ति । म्हणून सुधारकिया प्रकृती ॥
 रघुनाथराव रजा घेती । स्वस्थ विश्रांती भोगिती ॥ १३३ ॥
 पुढें ती रजा संपूर्ण भरली । नाही पूर्ण विश्रांती लाभली ॥
 म्हणून मागुती अर्जी लिहिली । रजा प्रार्थिली आणीक ॥ १३४ ॥

अर्जी देखूनियां उपरी । अपेक्षित रजेची शिफारस करी ॥
 परी त्या पेढीचे वरिष्ठाधिकारी । पूर्ण विचारी दयाळू ॥ १३५ ॥
 धनी मनाचा उदार । पाहूनि अपुला इमानी चाकर ॥
 देई प्रेमाची अर्धी भाकर । पुढील चरितार्थ चालावया ॥ १३६ ॥
 ऐसी ही सरकारी पद्धत । उत्तम पेढ्याही प्रसंगोपात ॥
 प्रामाणिक सेवकांनिमित्त । उत्तेजनार्थ अबलंबिती ॥ १३७ ॥
 परी ही भाकर माझा धनी । देईल काय मजलागुनी ॥
 पडेन जेव्हां मी बेकार होऊनी । ऐसिया चिंतनी पडले ते ॥ १३८ ॥
 दीडशें अवघा माझा पगार । पाऊणशेंच्या पेन्शनावर
 पडेल दिनचर्येचा भार । मनांत विचार घोळत ॥ ३९ ॥
 परी पुढें जाहली मौज । पहा बावांचे नवल भोज ॥
 रघुनाथरावांचे कुटुंबा हितगुज । पुसती तें चोज परिसिजे ॥ १४० ॥
 अखेरचा हुकुम व्हावया आधीं । असतां पंधरा दिसांचा अवधी ॥
 जाऊनि तियेच्या स्वप्नामधीं । पुसती बुद्धी तियेस ॥ १४१ ॥
 शंभर द्यावे माझी मनीषा । पुरेल ना तव मनीची आशा
 वाई वदे हें काय पुसा । आम्हा भरंवसा अपुलाच ॥ १४२ ॥
 तिकडे ठराव अर्जीवर । रघुनाथराव इमानी नोकर ॥
 बहुत जाहली सेवा आजवर । अर्धी भाकर द्यावी त्यां ॥ १४३ ॥
 मुखें जरी वदले शंभर । दहा दिधले आणीक वर ॥
 ऐसे हे समर्थ करुणाकर । प्रेम अनिवार भक्तांचें ॥ १४४ ॥
 आतां परिसा आणीक एक । कथा सुंदर मनोरंजक ॥
 भक्तप्रेमोल्हासकारक । आनंददायक श्रोतयां ॥ १४५ ॥

डॉक्टर नामें क्यापटन हाटे । बाबांचे भक्त श्रद्धाळू मोटे ॥
 बाबांनीं स्वप्नांत दर्शन पहाटे । दिधलें तें गोमटें कथानक ॥ १४६ ॥
 हाटे राहती विकानेगि । बाबांस देखती स्वप्नामाझारी
 पहा बाबांची प्रश्न कुसरी । हाटेही उत्तरीं काय वदती ॥ १४७ ॥
 म्हणती बाबा मज विसरलासि काया तात्काळ हाट्यांनीं धरिले पाया ॥
 जरी विसरलें लेंकरूं माय । तरणोपाय कैसेनी ॥ १४८ ॥
 उठून बागेंत गेले तातडी । खुडिली ताजी बालपापडी ॥
 शिधा साहित्य दक्षिणा रोकडी । भक्ति परवडी सिद्ध केली ॥ १४९ ॥
 ऐसी पाहोनि सिद्धी पूर्ति । हाटे तें सूप जों समपूर् सरती ॥
 अवचित उघडलीं नेत्रपातीं । स्वप्न म्थिती हें तें कळलें ॥ १५० ॥
 तात्काळ हाट्यांचें जाहलें मन । पदार्थ हे समस्त मिळवून ॥
 करावे बाबांस प्रत्यक्ष अर्पण । तदर्थ जाऊन शिरडीस ॥ १५१ ॥
 परी ते तेव्हां ज्वालेरीस । पत्र लिहिलें मुंबईस ॥
 वृत्तांत साद्यंत कळविला स्नेहास । विनविले शिरडीस जावें स्वयें ॥ १५२ ॥
 टपाल मार्गे येईल पैसा । शिधा घ्यावा योग्य तैसा ।
 शेंगा पापडीच्या सुंदर खाशा । मिळवाव्या कौशातरीही ॥ १५३ ॥

Extract from Captain Hate's letter dated Xmas Lashkar, Gwalior C. I. Addressed to Mr H S Dikshit.

"Though I am miles away the favour that Sai Baba Sad guru shows on me is Marvellous. Duty keeps me here, but will take the first opportunity of Comming to Shirdi.

My humble respects to Sai Baba.

I have sent a M. O. of Rs. twelve only. Please give Rs. 10 as "Dakshiana" and Rs. 2 should be spent in buying ghee, wheat flour, Dal etc as shidha." Please do keep on it. Vegetable of बालपापडीच्या शेंगा All this shidha etc. has a special meaning and I shall be highly Obligated to you for this favour of yours.

उरला पैका सवें न्यावा । शिध्यासमवेत बाबांस द्यावा ॥
 चरण वंदूनि प्रसाद मागावा । तो मज द्यावा पाठवून ॥ १५४ ॥
 पैसा येतांच स्नेही निघाले । शिरडीस जाऊन सामान घेऊं ॥
 पापडीवांचून किंचित अडलें । तों एक टोपलें तें आलें ॥ १५५ ॥
 तें होतें जिथे वाईचे माथां । तिथेस बोलाऊन पाहूं जातां ॥
 शेंगाच पापडीच्या लागल्या हाता । अति आश्चर्यता सकळां तें ॥ १५६ ॥
 मग तें सर्व साहित्य आणिलें । महाराजांसीं सादर केलें ॥
 त्यांनीं निमोणकरांतें दिधलें । उदयीक निवेदिलें शिजवून ॥ १५७ ॥
 पढें बाबा भोजना बैसतां । वरण भातादिकां न शिवतां ॥
 शेंगाच तेवढ्या उचलून घेतां । आश्चर्य समस्तां वाटलें ॥ १५८ ॥
 शेंगाच तेवढ्या ग्रहण केल्या । त्याच तेवढ्या मुखीं घातल्या ॥
 हाट्यांना बहु आनंद झाला । वृत्तांत कळला हा तेव्हां ॥ १५९ ॥
 जया मनीं जैसा भाव । तैसाच कीं हा हाट्यांचा अनुभव ॥
 पुढील कथेचा परिसा नवलाव । गोड लाघव साईचें ॥ १६० ॥
 साईहस्तस्पर्शपूत । असावा एक रुपया गृहांत ॥
 इच्छा उद्भवली हाट्यांचे मनांत । पुरवीत मनोगत तो साई ॥ १६१ ॥
 मनाच्या वृत्ती कोट्यान कोटी । त्यागून ओखटी धरावी गोमटी ॥
 मग पहा साईची कौसी हतवटी । उभाच पाठीं भक्तांच्या ॥ १६२ ॥
 होतां ऐसी सदिच्छा निर्माण । सफळ व्हावया नलगे क्षण ॥
 निघाला एक स्नेही तत्क्षण । साईदर्शनकांमक ॥ १६३ ॥
 वृत्ती असावी मात्र गोड । नवल साई पुरवितो होड ॥
 जया सद्गुतीची आवड । त्याचें कोड त्या हातीं ॥ १६४ ॥
 तंव हांटे एक रुपया देती । तया स्नेहासीं अति प्रीती ॥
 म्हणती नका पडूं देऊं विस्मृती । घाला हा हातीं बाबांच्या ॥ १६५ ॥

स्नेही जेव्हां शिरडीस गेले । तात्काळ बाबांचे दर्शन घेतलें ॥
 चरण तयांचे माथां वंदिले । सन्मुख बैसले बाबांचे ॥ १६६ ॥
 दक्षिणेलागीं कर पसरितां । अपुली दक्षिणा दिवली प्रथमता ॥
 बाबांनीं स्विसांत सूदिली अविलंबता ॥ काडीतो मागुता हाट्यांची ॥ १६७ ॥
 तोही रुपया जोडूनि कर । ठेवी बाबांचे करतलावर ॥
 म्हणे ही दक्षिणा मजबरावर । हाटे डॉक्टर पाठविती ॥ १६८ ॥
 हा साई सर्वहृदयवासी । हाटे जरी ग्वालेरनिवासी ॥
 जाणूनि मनीषा तयांचे मानसीं । बैसले रुपयासीं न्याहाळीत ॥ १६९ ॥
 होऊनियां प्रेमोन्मुख । बाबा रुपया धरिती सन्मुख ॥
 नवल अवलोकिती लावोनि टक । लोक टकमक देखती ॥ १७० ॥
 दक्षिणांगुष्ठें वरचेवरी । उडवूनि झेलिती बाबा निजकरीं ॥
 ऐसी क्रीडा करूनि क्षणभरी । रुपया करीत ते परत ॥ १७१ ॥
 म्हणती हा ज्याचा त्यास देई ॥ सर्वे हा उदीचा प्रसाद नेई ॥
 नलगे आम्हास तुझे कांहीं । स्वस्थ राही म्हणे त्या ॥ १७२ ॥
 घालून कोंटांगण बाबांचे पायीं । उदी प्रसाद पाऊनि ठायीं ॥
 घेऊनि बाबांची आज्ञा तो स्नेही ॥ आला निज गेही ग्वालेरीस ॥ १७३ ॥
 आलियावरी ग्वालेरीतें । रुपया देऊनि डॉक्टरातें ॥
 कळविलें सकळ वृत्तांतातें । दाटलें भरतें हाट्यातें ॥ १७४ ॥
 म्हणे मनीं जैसा हेत । केला होता जैसा संकेत ॥
 जाणोनि माझे मनोगत । पुरविला मनोरथ बाबांनीं ॥ १७५ ॥
 ऐसें वाटलें हाट्यांचे मना । परी ही तरी त्यांची कल्पना ॥
 कोण जाणील संतांची योजना । प्रयोजनां तयांच्या ॥ १७६ ॥
 हे जरी म्हणावें निश्चित । तीच प्रहा दुसरी प्रचात ॥
 ती तों याहून विपरीत । ज्याचें मनोगत त्या ठावें ॥ १७७ ॥

एकाचा रुपया परत देती । एकाचा तो खिशांत सूडती ॥
 कारण काय वढावें निश्चिती । काय चिती वावांच्या ॥ १७८ ॥
 त्यांचीं कारणे तयांस ठावी । आपण केवळ मौज पहावी ॥
 ऐसी गोड संधी न दवडावी । कथा परिमावी ये अर्थी ॥ १७९ ॥
 एकदां वामन नावेंकर । जयांस वावांचें प्रेम अपार ॥
 आणिला एक रुपया सुंदर । भक्तिपुरःसर अर्पया ॥ १८० ॥
 एका बाजूस कोरिली होती । राम लक्ष्मण सीतासती ॥
 दुजिया बाजूस रम्य मूर्ति । होता मारुती बद्धांजुळी ॥ १८१ ॥
 तया अर्पणीं पोटीं हेत । हस्तस्पर्शा पाठीं तो परत ॥
 मिळावा उदी प्रसादासहित । म्हणून हस्तांत ठेविला ॥ १८२ ॥
 कोणा मनी काय हद्दत । बाबा हे तों सकळ जाणत ॥
 परी तो रुपया पडतां हस्तांत । तात्काळ खिशांत सूदिला ॥ १८३ ॥
 वामनरावाचा मानस । माधवरावांनीं कळविला बावांस ॥
 रुपया परत करावयास । विनविलें तयांस अत्यंत ॥ १८४ ॥
 “ त्याला कसला द्यावयाचा । आपणासची तो ठेवावयाचा ” ॥
 वदले बाबा स्पष्ट वाचा । वामनरावाच्या समक्ष ॥ १८५ ॥
 “ तरीही तो देईल । रुपये पंचवीस याचें मोल ” ॥
 “ हा मी यासीं देईन बदल । म्हणाले ” बोल तयाला ॥ १८६ ॥
 मग त्या एका रुपयालागीं । वामनरावांनीं लागवेलीं ॥
 तेही मिळवून जागोजागीं । बाबालागीं दीधले ॥ १८७ ॥
 तेही पूर्ववत खिशांत ठेविले । म्हणती रुपयांचे ढिगार लाविले ॥
 तरी त्या रुपयासवें न तोले । उणें ते मोलें तयापुढें ॥ १८८ ॥
 म्हणती शामा हा तूं घेई । असुंदे हा अपुले संग्रहीं ॥
 देव्हान्यामाजीं ठेवून देई । करीत जाई पूजन ॥ १८९ ॥

आतां हें ऐसें काय करितां । विचारावयाची कोणास सत्ता ॥
 साई योग्यायोग्य जाणता । देता घेता समर्थ ॥ १९० ॥
 असो आतां ही कथा आटपतां । विसावा देऊं श्रोतयां चित्ता ॥
 जेणें मनन आणी निदिध्यासता । कथा परिसतां घडावी ॥ १९१ ॥
 केलें काय एकलें श्रवण । पचनी न पडे मननार्वाण ॥
 वरी न घडतां निदिध्यासन । श्रवण निष्कारण होईल ॥ १९२ ॥
 तरी हेमाड साईसी शरण । मस्तकी घरीं साईचे चरण ॥
 सकळ साधनांचें हें साधन । पुढील निवेदन पुढारां ॥ १९३ ॥

इति श्री साई संतसज्जनप्रेरिते । भक्त हेमाडपंत विरचिते ॥

श्रीसाई समर्थ सच्चरिते । स्वप्न कथाकथनं नाम ॥

एकोनत्रिंशत्तमोऽध्यायः संपूर्णः ॥

। श्री सद्गुरु साईनाथार्पणमस्तु शर्भ भवत ॥

साल बज्जर गुरुपौर्णिमेनिमित्त शिडीं येथील कार्यक्रम
खालीलप्रमाणें ठरला आहे.

- ५ जुलई (रविवार) संस्थानांत कमिटी मीटींग तिसरे प्रहरीं ४ वाजतां.
६ जुलई (सोमवार) श्रीची पूजा व प्रसाद. पुराण ३ वाजतां
दुपारीं भक्त मंडळाची सभा तिसरे प्रहरीं ४
वाजतां. रथ रात्री ९ वाजतां.
७ जुलई (मंगळवार) गोरगरीबांस भोजन, रात्री कीर्तन.
८ जुलई (बुधवार) भजन रात्री चावडीत पालखी नेणे व तेथें
आरती.
९ जुलई (गुरुवार) सकाळीं काल व दुपारीं तीर्थप्रसाद

श्रीसद्गुरुसाईनाथ प्रसन्न

साळावादप्रमाणें श्रीगुरु पौर्णिमेचा उत्सव मिति आषाढ
शुद्ध १५ रोज सोमवार ता. ६ माहे जुलै सन १९२५ रोजी
श्रीक्षेत्र शिडीं येथें होणार आहे. तरी आपण सदर प्रसंगीं
येण्याची कृपा करावी अशी विनंती आहे.

कोपरगात्र स्टेशनावरून शिडींस जाण्यासाठीं आपल्याला बैल-
गाडी हवी असल्यास ४ दिवस अगाऊ श्री संस्थान कमिटीचे
चिटणीस यांस शिडीं मुक्कामीं लिहून कळवावें म्हणजे गाडीची
व्यवस्था करण्यांत येईल.

भक्तमंडळाची वार्षिक वर्गणी कोणाकडे येणें राहिली अस-
ल्यास ती कृपा करून पाठवून द्यावी.

उत्सवाप्रीत्यर्थ कांहीं पाठविणें असल्यास चिटणिसाकडे
पाठवावे.

श्री साईलीला
मासिक पुस्तक

वर्ष ३ रें.] आपाढ शके १८४७ [अंक ३ था.

नकिनीदुलपत जळमतिरलम् । तद्दुज्जीवनमतिशय सपलम्॥

क्षीणमपि सज्जन सगतिरेका । भक्तति भवार्णव तरणे भीका ॥
श्री शंकराचार्य.

संपादकः—लक्ष्मण गणेश महाजनी.

प्रकाशक.—रामचद्र आत्माराम तखंड

श्री साईलीला कचेगी ५ टर्नर रोड बाद्रि. बी. बी. गळे.

अनुक्रमणिका.

महाजांचे अनुभव	..	...	...	...	३६५-३६२
महाराजांची बोधपद्धति	...	..	..	..	२५-२६
स्फुट विषय	...	...	...	...	२२७-२३४
श्री साईसच्चरित	..	...	...	...	५०७-५२८

विनंती

या मासिकाचें वर्ष चैत्रापासून सुरू असते. अजून शके १८४६ चीही वर्गणी कित्येकांची आलेली नाही. गेल्या फाल्गुनाचे अकांत आग्रहाची विनंती केली असूनही पुष्कळ वर्गणीदारांकडून शके १८४७ सालची वर्गणी अजून आलेली नाही. तरी वर्गणीदार आपली वर्गणी वेळेवर पाठवतील अशी उमेद आहे.

वर्गणीचे दर

वार्षिक टपाल खर्चासह मनिवार्डरीने अगाऊ रु. ३।= व्ही. पी. नें रु. ३।=, चालू अंकाची -।=, मागील अंक शिल्लक असल्यास -।।.

नोटीस.

या मासिकासंबंधानें पत्रव्यवहार करणें तो खाली सही करणार यांच्या नांवानें खाली लिहिलेल्या पत्त्यावर करावा.

गोविंद रघुनाथ दाभोळकर.

श्रीसाईलीला ऑफीस. ५ सेंट मार्टिन्स रोड, वांद्रे. बी. बी. रेल्वे.

12-3-12.

We saw Sai Maharaj go out. I went to see him after he returned to the Musjid. As I sat down Sayin Sahib said "People are very ignorant. When they do not see my physical body they think I am absent." He then said that he thought of Pimpalgaon this morning. Then met four men from it and they followed him to the Musjid. The conversation somehow turned to topics connected with weddings and Sayin Sahib pointing to the new wall that is being built said that there used to be a passage there and a thin tree. An old man sat there and he was very pious. He had come from Jalna and did not care to return for over twelve years though his brother and family suffered very much during his absence. At last he was prevailed upon to return. He did so on horseback and Sayin Sahib accompanied him in a cart, arrived at Jalna, the old man stayed with his wife and four grown up sons that he had, and then suddenly decided to marry the daughter of his brother. The wedding took place though every one laughed it to scorn. The bride was very young. At last she grew up and the old man had a son by her. Then the old man died when the son grew to six years of age. The boy was poisoned by Biradars. The young widow and bereaved mother spent a chaste life, never remarried and eventually died. The boy was born again as Babu and died and is now born again in Bombay. Such is the artistic work of God.

13-3-12.

We saw Sayin Maharaj go out, and saw him later at the Musjid. He told a long story which in substance was that an old Patil used to visit him, that four and afterwards as many as twelve Govindas (Detectives) used to watch him that the old man and the Govindas had hard words and once had a serious scuffle. Sayin Sahib favoured the old man, visited him in this field and on one occasion bit the Govindas when they attacked him. At last the old man was removed to a large town for being dealt with, that Sayin Sahib intervened and got him released.

LOKMANYA TILAK'S VISIT TO SHIRDI FROM
SANGAMNER

19-5-1917.

I got up early in the morning, but so many people gathered that I could not pray. There was a movement to keep us here and not let us go till after noon and Kelkar appeared to throw his weight on the side of the movement, but most unaccountably I felt angry and insisted upon starting. So after a Pansupari in the house of Mr. Sant, a leading pleader of Sangamner, we started about 8-30 a.m. We reached Shirdi, about 10 a.m., after a puncture on the way. We put up in Dixit's wada. Bapu Sahib Bootee, Narayan Rao Pandi, and the establishment of Bootee were there. My old friends Madhavrao Deshpande, Balasahib Bhate, Bapusahib Jog, and others gathered. We went to the Masjid and paid our respects to Sayin Maharaj. I never saw him so much pleased before. He asked for Daxina as usual and we all paid. Looking at Lokamanya he said, "People are bad, keep yourself to yourself." I made my bow and he took some rupees from me. Kelkar and Paregonkar also paid. Madhavrao Deshpande asked permission for us to proceed to Yeola. Sain Sahib said "why do you want to go in the heat to die on the way. Have your food here and then go in the cool of the afternoon. Shama, feed these people." So we stayed, had our food with Madhavrao Deshpande, lay down for a few minutes and then again went to the Masjid and found Sayin Maharaj lying down as if sleeping. People gave Lokamanya a Pansupari in the Chawadhi there and we returned to the Masjid again. Sayin Maharaj was sitting up and gave us puji and permission to go so we started by the motor.

॥ श्री साईनाथ सुप्रसन्न ॥

रा. रा. श्रीसाईलीला कर्ते यांस सा. न. वि. वि. महाराजांवर त्यांच्याच प्रेरणेने एक भूपाळी व एक आरती तयार केली आहे ती आरती व भूपाळी देण्यापूर्वी महाराजाचे चरणीं माझी भक्ती कशी जडली हे लिहून कळविण्याची मी आपली परवानगी घेतों. ती आरती भूपाळी व ते अनुभव आपल्या सन्मान्य श्री साईलीलेच्या एखादे अंकात प्रसिद्ध करण्यास सविनय प्रार्थना आहे.

इ. स. १९१० सालीं माझे "सद्धर्म दीप" मासिक सुरू असतांना मी पैशाच्या काहीं अडचणींत होतों, त्या वेळीं एके दिवशीं मला एक स्वप्न पडले. स्वप्नांत पुणें येथील आर्यविजय छापखान्याचे मालक येऊन म्हणाले, तुम्ही संकटांत कां पडलांत ? बारीजवळ वैराग आहे तेथे जा. तेथे एक सत्पुरुष आहेत, ते तुमचे संकट निवारण करतील. मी तेथे गेलों. तेव्हां असे पाहिले कीं एका झाडाखाली एक सत्पुरुष तृणासनावर गुढघे उभे करून आणि हात उशाखाली घेऊन उताणे पडले आहेत. मी त्यांच्या चरणावर मस्तक ठेवलों, आणि गहिवरून प्रार्थना केली कीं, महाराज संकटांतून तारा, लागलीच महाराजांनीं परमेश्वर तुला मुक्त करील असें आश्वासन देऊन मला स्नान घालतोस का असे विचारलें. मी म्हणालों होय घालतो. जवळच एक ओढा होता. तेथे महाराजांना नेऊन स्नान घातलें. इतक्यांत एक मुलगा व एक मुलगी येऊन महाराजांना म्हणाली महाराज प्रसादाला चला. तेव्हां ते लागलीच मला म्हणाले तूं येतोस का ? मी होय म्हणालों. पुढें ती लहान मुलें व पाठीमागे महाराज व त्यांच्या मागे मी असे चाललों असतां सर्वांच्या पुढें टिळक मूर्ती चालली आहे, असे दिसलें. दिवस पाऊसकाळ्याचे असावेत सर्व रान हिरवळें होते, आकाश अभाच्छादित होतें. एका बांधावरून आही चाललों होतों, इतके पाहून मी एकदम जागा झालों. नंतर मी एका संकटांतून मुक्त झालों. कांहीं दिवसांनीं माझे परम मित्र श्री. रा. रा. देव मामळेदार (ज्यावेळीं हे इहाणूस होते.) त्यांचे कनिष्ठ बंधू रा. रा.

गणपतराव देव, यांची माझी मुंबईस भेट झाली. त्या वेळी ते गुराच्या डॉक्टरीचा अभ्यास करीत होते. त्यांनी मला शिरडीच्या महाराजांची कांहीं हकीगत सांगितली व ते झणाले, "आमचे वडील वंधू शिरडीस गेले होते त्यांना तुम्ही त्यांची हकीगत विचारा." त्या दिवशी मला वडोदे येथे जावयाचे होते. मी निवून गेलो. त्यापूर्वी माझी व श्री. रा. रा. देव - मामलेदार यांची भेट झाली होती. त्यांना मी हे वरील स्वप्न सांगितले होते. त्यावेळी त्यांनी मला इतकेच उत्तर दिले की कोणा तरी सत्पुरुषाचे दर्शन तुम्हाला होणार आहे. हे स्वप्न पडल्यावर सुमारे २ वर्षांनी सन १९१२ साली मला लिब्रर झाल्यावर मी मुंबईहून डाहाणूस माझ्या मित्राकडे गेलो. तेथे त्यांनी डॉक्टराकडून औषधोपचार सुरु केले. प्रकृती साधारण सुधारत चालली होती, तेव्हां झणजे ८-१० दिवसांनी शिरडी येथे महाराजांच्या दर्शनास ते मला घेऊन गेले. जाताना औषधाची बाटली गुप्तपणाने बरोबर नेली होती. हे दिवस मार्गशीर्ष मासाचे होते. आम्ही सकाळी कोपरगांवास जाऊन पोहोचलो. थंडीचे दिवस, तशांतून मी फार अशक्त झालो होतो. तरी माझ्या मित्रांनी गोदावरीत मला स्नान घातले. आमची सर्वांची स्नाने झाल्यावर आम्ही कोपरगावाहून टांग्यातून निघालो. शिरडीस सुमारे १० वाजता पोहोचलो. व भक्त शिरोमणी काकासाहेब यांचे वाड्यांत जाऊन उतरलो. नंतर आमच्या सामानाची व्यवस्था लागल्यावर आम्ही महाराजांच्या दर्शनास गेलो. माझे मित्र नेहमी एकटेच जात असत. या वेळी ते कुटुंबातील सर्व मनुष्ये घेऊन गेले होते. मशीदिच्या पायऱ्यांवरून आम्ही वर जातो. तोंच महाराजांनी माझ्या मित्रास विचारिले काय सावकार आहंता ? बरोबर किती माणसे आणलीत ? १०-१२ आणली म्हणून सांगितले. हा महाराजांच्या अंतर्ज्ञानाचा पहिला मासला मला पाहण्यास मिळाला. अणखी महाराजांच्या अंतर्ज्ञानाचे २ अनुभव मला पाहण्यास मिळाले. आम्ही महाराजांच्या चरणांवर मस्तक ठेवली आणि यथाशक्ति दक्षिणाही दिली. परंतु त्या वेळेस मुलांच्या हातून आठ आठ आण दक्षिणा घावयाची माझ्या मित्रांच्या मनांतून होती. परंतु नाणें न मिळाल्यामुळे उद्यां देऊं असे माझ्या मित्रांच्या

मनांत आले म्हणून मुलाच्या हातून दक्षिणा दिली नाही. म्हणून महाराजांनी म्हटले मुलांकडून देवावयाची दक्षिणा २५. आत्तांच देऊन टाक म्हणजे झाले हा दुसरा अनुभव झाला. तिसरा अनुभव पुढे एकादे वेळीं देईन. नंतर आम्ही उभयतांनी महाराजांची कांहींवेळ पादसेवा केली. नंतर त्यांच्या मुखवाक् गंगेचे प्राशन केले. कांहीं वेळाने बाबाच्या हातच्या विभूतीचा प्रसाद घेऊन आणि बाबांची आज्ञा घेऊन आम्ही आमच्या बिन्हाडी गेलो. आम्ही आमच्या बिन्हाडी गेल्यावर गुप्तपणाने आणलेले औषध घ्यावयास लागलो असतां माझ्या मित्रांनी माझ्या हातून वाटली घेऊन ओतून टाकली. आणि लागलीच म्हणाले येथे औषध घ्यावयाचे नाही. मग कांहीं वेळाने आम्ही दोन प्रहारच्या आरतीज गेलो. त्या वेळीं सर्व लोक मोठ्या भक्तीने आख्या व स्तोत्रे म्हणत होते. त्यावेळीं मी महाराजांच्या समोर खावाला टेकून उभा होतो. तेव्हां माझी पूर्ण खात्री झाली. मी उहाणूस अत्यावस्थ आजारी असून एक महिना स्नान कोले नव्हते दररोज रात्री जीव गळवले. एके रात्री तर जीव फारच गळवला व देहाचे काय होते ते समजेना. परंतु मित्रांच्या आग्रहामुळे तसाच शिडीस गेलो. वाटेंत श्रीगोदावरीचे जबरदस्तीने स्नान केले. परंतु प्रकृती विधडण्याचे ऐवजी सुधारत चालली. घासभर भात खात नसे त्याचेऐवजी एक एक वाजरीची भाकरी खाऊं लागलो. आठ दिवसांत प्रकृती उत्तम झाली. परत येतांना एकादशी होती. मला पेरू बाधत असल्यामुळे मी ते कधी खात नव्हतो. परंतु माझ्या मित्रांनी त्या दिवशीं फराळाकरिता खूप पेरूच घेतले व सर्वांबरोबर मलाही दिले. मी यथेच्छ खाळे. परंतु मजा ही की मला त्यावेळीं ते बिल्कूल बाधले नाहीत. नंतर मी सुखरूप कल्याणपर्यंत मित्रांच्या बरोबर आलों व मुंबईस गेलो. संतलीला घालाच म्हणतात. बाबांचे स्मरण झाले म्हणजे परमानंद होतो.

(भूपाळी—उठि लवकरि गोपाळ सांवळ्या. या चालीवर.)

उठा साईबाबा । उठाहो गुरो, देवराया । उत्कंठितं बहु
भक्तवृंद हा कमल-मुखा-निरखाया । उठा साईबाबा ॥ धृ. ॥ त्यजि

रजनी तिमिर शालु ॥ हा हेमवसन दिन त्याला । करि पक्षीगण मोदें
 किलबिल ॥ मृदुमंजुळशा बोला विविध मनोहरकुसुमसुगंधित मधु
 घेउनि आला । शीत समीरण मंद गतीनें गुरुपदनमनाला ॥ १ ॥
 उठा साईबाबा, उठा हो गुरो देवराया ॥ उत्कंठित बहु भक्तवृंद
 हा कमलमुखा निरखाया ॥ उठा ॥ साईबाबा ॥ १ ॥ कुमतिककाकडे
 जाळुनी सज्जन स्तब्ध उभे राहती । नर नारीगण बाल बालिका शिर
 प्रेमें नमविती ॥ आस लांगली अंतःकरणीं प्रभुपदसेवेची । भक्त
 शिरोमणी त्यजुनि आले गृहमाया साची । उठा साईबाबा, उठा हो
 गुरो देवराया ॥ उत्कंठित बहु भक्तवृंद हा कमलमुखा निरखाया ॥ २ ॥
 अमर भामिनी यक्ष किन्नरी मधु गायन करिती । गुरुपद दर्शन कांक्षी
 मुनिजन योगेश्वर ध्याती । पुण्य सरस्वती गंगा गोदा स्नान घालुं
 पाहाती ॥ कृपा करा हो दासावरी, ही कृष्णतनयविनती ॥ ३ ॥
 उठा साईबाबा । उठा हो गुरो । देवराया ॥ उत्कंठित बहु भक्तवृंद
 हा कमलमुखा निरखाया ॥ ३ ॥ उठा साईबाबा.

आस्ती श्री साईबाबांची.

व्यक्ता व्यक्त सनातन गुरुस्वरूपीं कवणा । गुरुस्वरूपी कवणा ।
 सत्यज्ञान न म्हणुनि, भक्ततया शरणा । ब्रह्मानंदीं स्थित जे युक्त
 चिदाभरणा । युक्त चिदाभरणा । पाणिद्वय त्यां जोडुनि शिर ठेवित
 चरणा । जयदेव जयदेव जय श्रीसद्गुरूसाई श्रीसद्गुरूसाई । आरती
 ओवाळूं तुज पुनगशायी जयदेव जयदेव ॥ १ ॥ साई स्वरुपाची मज
 खूण मनीं पटली । खूण मनीं पटली । दत्त गुरुची मानव मूर्ती
 अवतरली । अखंड सुंदर कीर्ति जगतीं दुमदुमली । जगतीं दुमदुमली ।
 ईप्सितदांनीं लज्जित कल्पलता झाली । जयदेव जयदेव जय श्रीसद्गुरु-
 साई श्रीसद्गुरूसाई आरती ओवाळूं तुज पुनगशायी । जयदेव जय-
 देव ॥ २ ॥ संकटजलनिधि पासुनि भक्ता मुक्त करी । भक्ता मुक्त

करी । स्वप्नीं दर्शन देउनि धरि कर अभय शिरीं । धीपुंर भक्तिण
सेवित भरत दिवानन स्वामी । भरत दिवानन स्वामी ॥ शीलधि
मार्जीपाहतां दिसलां तेचि तुह्मीं जयदेव जयदेव जयसद्गुरु साइ श्रीसद्गुरु
साई॥ आरती ओवाळूं तुज पन्नगशायी॥ जयदेव जयदेव॥३॥ रोगी
तीर्थ प्रसादें मुक्तचि बहु होती । मुक्तचि बहु होती । हिंदू यवन जनां-
वरि सम प्रेमा धरिती । अधिकारासम भक्ता उपदेशा करिती, उपदेशा
करिती । कृष्णसुताला आला अनुभव निजचितीं । जयदेव जयदेव
जय श्री सद्गुरुसाई श्री सद्गुरुसाई॥ आरती ओवाळूं तुज पन्नगशायी॥
जयदेव जयदेव ॥ ४ ॥

बाबांचा अनुचरानुचर

सखाराम कृष्ण पांगारकर

दु. तिकोने. ता. कोळवण सं. भोर.

श्री साईनाथ प्रसन्न

अंधेरी ता. २०।६।२५

श्रीसाईबाबाबद्दल्या माझ्या अनुभवास आपल्या मासिकांत स्थळ
मिळण्यास विनेती आहे:—शके १८३५ सालीं अंधेरी गांवांतील चाळ
बांधण्यापूर्वी मी गांवाचे बाहेर माझे जेतावरील घरांत बरीच वर्षे राहात होतो.
तेथें आमच्या सोबतीला एकही मनुष्य नसे. व तें ठिकाण एकाद्या निर्जन
वनासारखें होतें त्याच वेळीं अंधेरी गांवांत चोरांचा सुळसुळाट फारच झाला
होता, अशा स्थितींत आम्हाला दुसऱ्या कोणांच्या सोबती खेरीज त्या शेता-
वरील घरांत रहाणें फारच घोक्याचें व म्हाण्याचें वाटूं लागलें. एके दिवशीं
रात्री माझ्या स्वप्नांत श्री समर्थ असले व म्हणाले, "अरे बाबरतोस कशाला?
उद्यां तुझे रक्षण करण्याला मी दह पळणु आणून ठेवतो. बाबरूनको."

१. सर्वकल कोट २. अक्कल कोट महाराजांचे नांव ३. शिरडी.

दुसरे दिवशीं लकाळींच बाबांही स्वप्नांत सांगितल्याप्रमाणें फक्त दहाच घोबी मळ्याकडे राहाण्यास जागा मागण्यास आले. मी त्यांना राहाण्यास जागा किती, व ते अद्यापपर्यंत तेथेंच राहात आहेत.

अनुभव नं. २ शेतावरील आमच्या जुन्या विहीरिने पाणी उन्हाळ्यात आटत असे व नंतर तेथे घोबी राहाण्यास आल्यापासून पाण्याचा फारच तुटवडा पडू लागला. तेव्हां दुसरी विहीर खणण्याचे मी मनांत योजिले. कोणतेही काम मी श्रीसमर्थ्यांच्या आज्ञेशिवाय करित नसें. म्हणून नी शके १८३५ सात शिरडीस गेलों व विहीर खणू किंवा नको ते समर्थ्यांना विचारलें. बाबा म्हणाले - अरे, जा विहीर खण मस पाणी लागेल."

नंतर घरीं आल्यावर मी विहीर खणण्याचे काम सुरू केले. त्या विहीरीस पाण्याचे मोठे झरे लागले. व ते पाणी फारच चांगले आहे.

अनुभव नं. ३ शेतावरील घरांत राहाण्याने आमच्या मुलांच्या शिक्षणाची फारच गैरसोय होऊं लागली. कारण आम्ही रेव्हेलार्डनीच्या पलीकडे रहात असून तेथून शाळा अर्ध्या पाऊण मैलावर आहे. अशा ठिकाणाहून मुलांना स्कूटांना शाळेत पाठविणें आम्हास फारच बोज्याचें वाटत होते. तेव्हां मुंबईस किंवा दुसरे एखादे ठिकाणीं घर घेऊन तेथे रहावें अशी माझी उत्कट इच्छा होती, त्याप्रमाणे मी शिरडीस गेलों व समर्थ्यांना म्हणालों, "बाबा, शेतावरील घरांत राहाण्याचा मुला कंटाळा आला आहे, व कोठे तरी एखादें घर घेऊन तेथे रहावें अशी माझी इच्छा आहे." बाबा म्हणाले, "अरे जा कांहीं काळजी करू नको. मी तुला गावांत घर देतो." नंतर मी घरीं आलों. कांहीं दिवसांनी म्हणजे शके १८३८ सालांत अंधेरी गावांतील एक उत्तम प्रकारची जागा विकत घेण्याची सव्य संधी आली, व मी ती जमा विकत घेतली. आणि बाबांच्या आज्ञेने तेथे चालू बांधण्यास सुरवात केली व शके १८४० सात चालीचे काम पूर्ण झालें. हल्लीं आम्ही तेथेंच राहत आहोंत.

आपला

रामचंद्र सीताराम देव. या अंधेरी

श्रीसाईबाबा-

श्रीसद्गुरु साईनाथ.

श्री. सौ. छोट्टूवाई यांचे आणखी अनुभव

माझ्या एका बाळंतपणाच्या वेळेस असें झाले कीं, नी ४ दिवस अडले. सांताक्रूझ हे ७८ वर्षांपूर्वी काहीं सवलती संबंधें खेडेगांवासारखेच होते व प्रसंगविशेषी डॉक्टरची गरज लागूं नये म्हणून सुटकेच्या कामी प्रवीण अशी नर्स आणीत असूं. तथापि श्रीसाई माय माउलीस आपन्नी लीला दाखवावयाची होती. चार दिवस नर्सनें तिची शिकस्त केली. चौथ्या दिवशीं संध्याकाळीं ४॥॥ चे सुमारास ती नर्स माझ्या बहिणीला हळूच सांगूं लागलीं कीं, मी आतां नुकताच जो उपाय केला आहे त्याच्या पलीकडे माझी मती चालत नाही. व आतां मी खालीं जाऊन प्रधान साहेबास सांगतें कीं डॉक्टरशिवाय सुटका होणें शक्य नाही. तेव्हां आमच्या बहिणीनें अगदीं हताश होऊन नर्सला हटलें, "४ दिवस काढलेत तरा आणखी ४ मिनिटे थांबा. मोही माझा शेवटचा उपाय करून पाहते." ती नर्स तिळा हणते, "पहा जोखम तुमच्यावर राहिल. कांहीं चिन्हांवरून मला आतां दोन जीवांचा मुळीच धरंवसा देतां येणार नाही." बहिणीनें तिचे ते बोलणें नीट ऐकूनही घेतलें नाही व एकदम श्री बाबांच्या मोठ्या फोटोजवळ पदर पसरून नमस्कार करण्यास बसली व श्री माउलीचा धांवा असा केला कीं, "बाबा आतां ह्याक्षणीं डॉक्टर केव्हां येईल ? हें भयंकर अरिष्ट कोण निवारील श्री माउली धांव. तुझे शिवाय आम्हांला कोण तारील, आमचा अंत पा नकोस. कृपा कर" अशा दीनवाणीनें प्रार्थना सुरू केली. व नर्स तर जवळ बसून हें सर्व पहातच आहे. इतक्यांत मुलगा जन्मला. मलादेखील आश्चर्य घाटलें. रडू लागला. मीसुद्धां विचारूं लागलें. जन्मला ना ? नर्सच्या हातांश एक सुईण होती. तिचीसुद्धां नर्सला गरज लागली नाही. नर्स हणूं लागली हा तुमचा देव आहे तरी कुठें ? ह्या बाईची सुटका नीट होण्याची आमची आशा सुठली होती. मूल तर अंत गुदमरलेच होतें. एका क्षणांत आम्हांस आज हा चमत्कार दिसून आला आहे. डॉक्टरला कितीही सांगितलें तरी खरें

वाटणार नाही. ४ दिवस तुम्ही माझी मेहनत पाहिलीत व बाईची काय स्थिति झाली होती तीही पाहिलीत. एक मिनिटांत बाबांनी सर्व काळजी दूर केली. माझी बहीण नमस्कार करून बाबांच्या तजबिरीपुढून उठलीसुद्धा नव्हती. ह्यापेक्षा ज्यास्त काय प्रचीती देतील ? क्षणोक्षणी श्री माय आह्वास तारीत आहे व आपली खूण देत आहे.

मनु भोजू परदेशी. मु॥ भवूर ता॥ वैजापूर यांस आलेला श्री साईबाबाबद्दलचा अनुभव रा. रा. रामचंद्र दादा पाठीळ कोते यांनी लिहून घेऊन पाठविला तो:—

“ तीन वर्षांपूर्वी मला फार फेंपरें येत असे. त्या कामी पुष्कळ औषधोपचार केला परंतु कशानेही गुण आला नाही. फेंपरें (फीट) येण्याचें कारण समर्थ शिरडीस असतां मी व माझे मामा असे दर्शनास आले होतो. व त्यावेळीं माझे मामानीं आमचे कामासंबंधीं नवस केला होता. तें आमचे काम झालें परंतु नवस फेडण्याचें विसरून गेलों. तेव्हां ३ वर्षे अलीकडे वर लिहिल्याप्रमाणे होऊं लागलें. नवसाची आठवण झाली. नंतर समर्थांस विनंती करून दर्शनास आलों. पहिले गुरुवारीं दर्शन घेऊन चुकीबद्दल क्षमा मागितली. पुढें दर गुरुवारीं समर्थांचे दर्शनास येऊं लागलो. असे पांच गुरुवार झाले. शिर्डीस आल्यापासून फेंपरें (फीट) येण्याचे बंद झालें. आजपर्यंत पांच गुरुवार झाले. नवस फेडला.

आळंदी देवांची ता. १४।५।२५

श्री. लक्ष्मीबाई ठुसे यांचे श्रीसाईबाबाबद्दल अनुभव.

श्रीसाईबाबा हे नांवही मला माहीत नव्हते. अशा वेळीं म्हणजे इ. स. १९१२ त मी माझे वडिलांचे घरी देवघरांत पूजा करीत होतें. देवघर माडीवरच आहे. मला उपासना श्रीरामजीची म्हणून श्रीहनुमानमूर्ति

पूजेस आहे. पूजा झाल्यावर पुढील माडीवर झोपाळा होना तेथें आलें. समोर जांभळीचे झाडावर एक तेजस्वी माकड दिसलें. तें लगेच खिडकींत आले व क्षणात नाहीसें झाले. रात्री स्वप्न पडले त्यांत श्रीसाईबाबा आले व म्हणाले शिर्डीत तुझा राम आहे, तूं तेथें ये. मग माझे गुरूकडून मला शिर्डीची माहिती मिळाली. १९१३ सालीं मी शिर्डीला गेलें. तेथें बाबांना पाहिले व स्वप्नांतील मूर्ती ती ही अशी खात्री झाली. तेव्हांपासून बाबा समाधिस्थ होईपावेतो दरसाल दर्शनास जात असें.

१९१७ सालीं मी तेथें गेले असतां दुपारची भारती होऊन जेवण झाल्यावर मला माझ्या शेताबद्दल बाबांना विचारावे असें मनांत आलें. परंतु स्वतः विचारण्याचे धैर्य होईना. म्हणून रा. माधवराव-देशपांडे यांस तुम्ही माझे शेताबद्दल बाबांना विचारा असें सांगितलें. ते म्हणाले आपलें आपण पुसावें. मी शिर्डीत आले तों बाबा समोर भिंतीला धरून वाण्याळ शिब्या देत होते. शिब्या फारच अस्सल होत्या. लाल झाले होते. मी दूर टमी राहिलें. दहा मिनिटांनंतर कड्याचे वर जाऊन बाबांचे जवळ बसलें. रा. अण्णा चिंचणीकर जवळ होते. ते बाबांचे पाय दाबूं लागले. रा. जोगही आले. बाबा म्हणाले. अण्णानें काकीला बुडविली. सफाई वाटोळें कोलें. मला तरास चई दिळा. अण्णा चिंचणीकर जोगास म्हणाले, मी कोणाचें घेतले नाही व कोणाला बुडविलें नाही व बाबांना कधीं त्रास दिल? इतक्यांत मजकडे पाहून मला वर बोलाविले व पाय चेंपण्यास दिला व पाठीवर हात फिरविला आणि म्हणाले “काकी खाऊं दे ग. अण्णाच खातो ना. फिर्याद करूं नको. अल्लू आपणास देईल. कमी करणार नाही. तूं, मी व अण्णा नाशिकास राहूं.” माझ्या बापाचे नांव अण्णा. माझ्या सावत्र आईचें व माझें जमेना. मला पोटागीकरितां सासऱ्याने जमीन दिली होती ती बाप देईना व घरी ठेवीना. म्हणून फिर्याद कर असें कांहीं लोक म्हणत. बाबांचे आज्ञेप्रमाणें मी फिर्याद कोली नाही. मला प्रथम त्रास झाला. नंतर नर्स मिडवाईफची परीक्षा पास झाले. बाबांनी सांगितल्याप्रमाणें अल्लू देत आहे व कमी पडत नाही.

रा. रा. शंकर वासुदेव सोमण राहणार खांडवे यांजला आलेळा
श्री साईवावांचा अनुभव.

हे श्री साईवावांचे भक्त आहेत. रा. रा. गणेश गंगाधर नरडे हे त्यांचे मेहुणे. हणजे त्यांची बहीण त्यांना दिली होती. ती हल्लीं मृत नाही. मि. मराठे यांची दुसरी बायको गरोदर होती. ती व त्यांचा पत्न मुळा आणि मुलगी व मि. सोमण असे इ. स. १९१८ सालीं शिर्डीस होते. हे आधींच तेथे गेले होते. आणि मि. मराठे हे बेळपूर नजिकचे खंडाळ्यास होते. तेथून सोमणांनीं त्यांना भेटावयास शिर्डीस स्वतःनिशीं बोलाविलें हणून ता. १३ जानेवारी १९१८ रोजीं ते तेथे आले होते. तेथे असतां त्यांचे कुटुंबास बाळंतपणासाठीं खांडव्यास घेऊन जाऊं काय म्हणून सोमणांनीं श्रीस विचारिले. बाबा म्हणाले या खेपेस नको. पुढील खेपेस पाहूं. जिकडेचे तिकडे होईल तेंच बरे. तेव्हां मि. सोमणांनीं तो वेत रहित केला. पुढें मि. मराठ्यांनीं आपले बायकोला बाळंतपणास सातान्यास घाठविली. तेथें प्रसूतीनंतर सुमारे १ महिन्यानें त्यांची मुलगी सुमारे ४ वर्षांची अकस्मात माडीवरून खालीं रस्त्यांत पडून डोक्यास जाळम झाली व २१३ दिवसांत तिचा अंत झाला. हा अपघात सातान्यासचें घडावयाचा परमेश्वरी संकेत होता. म्हणून बाबांनीं तसें सांगितलें व तसें करून उगीच जन्मच्या दृष्टीनें सोमणावर जो अपयशाचा आळ आला असता तो टाळला.

रा० व० मोरेश्वरराव विश्वनाथ प्रधान बी. ए. एच. डी. राहणार
शाताक्रूस यांचा श्री साईबाबांबद्दल अनुभवः—

सन १९१० मेच्या अखेरीस मी शिर्डीस पहिल्याने गेलो. प्रथम दर्ज-
नीच कोणीतरी सिद्धपुरुषाच्या समोर मी उभा आहे असे म्हणून मनांत
ठसले. पहिली भेट फारच आनंददायक होती. बाबास त्याच वेळेस परत
जाण्याविषयी विचारतांच असे उद्गार काढले की, “आपण काय रानांत
आहोत? दोन चार रोजांनीं जाऊं. मी बी संगती येईन.” पहिल्या
प्रथमच ७।८ दिवस ठेऊन घेतले. त्या खेपेस दुसऱ्या दिवसापासून बाबा
माझ्याकडे पाहून म्हणत की, माझे अर्धांग दुखत आहे. तें निर्जंतू झाले
आहे. काहीं हरकत नाही; अष्टामिया ह्यांतून बरे व्हाईल. पण त्या
बोळण्याचा त्या वेळेस मला काहींएक बोध झाला नाही. शिर्डीहून परत
आल्यावर असे दिसले की बाबा बोलत होते त्याच दिवसापासून माझी
मातोश्री प्यारालीसीसच्या फिटानीं फारच आजारी होती मी मुंबईस पोहो-
चलों त्याच क्षणीं बाबांच्या पायांचे तीर्थ व त्यांची उदी ही मातोश्रीस
दिल्याबरोबर तिच्या दुखण्याचें भयंकर स्वरूप बदलून त्याच रात्री तिच्या-
विषयीं काळजी करण्याचे काहींच कारण नाही अशी सर्व मंडळीची खात्री
झाली. ती त्या दुखण्यांतून बरी झाली व त्यानंतर १॥ वर्षांनीं शिर्डीस
बाबांच्या दर्शनाचा लाभही घेऊन आली. बरील हकीकतीवरून बाबा कसे
सर्वज्ञ व सर्वसाक्षी होते आणि त्यांच्या उदीत आणि चरणतीर्थांत काय
शक्ति आहे त्याची खुण मला पक्की पटली.

त्याच खेपेस एकदां बाबांच्या जवळ नानासाहेब चांदोरकरांचे दोन्ही
पुत्र व मी असतांना बाबा त्रयोदशाक्षरी राममंत्राचा उच्चार करूं लागले.
कांहींवेळ स्वतः तोंडाने मंत्रोच्चार केल्यावर मजकडे पाहून म्हणतात की,
काय बोलत असाले रे? त्या दिवशीं बाबांनीं हांडी स्वतः शिब्विण्यास
चढविली होती. व बाबांनीं सर्व मंडळीस बाहेर काढून नानासाहेबांचे
बाबूस, बापूस व मला अशा फक्त तिघांसच जवळ राहूं दिले होते. ती

हांडी शिजत असतांना पाहाण्याची मोठीच मौज वाटे. तेथे माझे लक्ष लागलेलें होते. एक दोन वेळा बाबांनीं जणुं काय हळु गायन स्वरांत गुणगुण करितात तसा पुन्हां मंत्रोच्चार केला व तिसऱ्या वेळीं अगदीं मजकडे रोखून पाहून स्पष्ट म्हणूं लागले, कायरे काय म्हणावे ? "श्रीराम जय-राम जयजय राम." एवढे म्हणताच माझे सर्व शरीर जणुं काय एकदम झोपेतून जागे होतें त्याप्रमाणे होऊन मी कांहींएक न बोलतां एकदम बाबांच्या पायांवर मस्तक ठेविले. व त्या विधींत माझे प्रेमाश्रू श्रींच्या पायावर पडले. बाबा गप्प राहिले. व दुसऱ्या गोष्टीकडे आम्हां तिघांचें लक्ष लावूं लागले. तरीपण चांदोरकरांचा दुसरा चिरंजीव बापू ह्यानें मला विचारलें कीं, अहो, एकाएकीं तुमचे डोळे भरून येऊन तुम्हीं बाबांच्या पायां कां पडलां ? मी त्यास सांगितले कीं, कांहीं वेळानें सांगेन. श्रीमाय माउलीनें स्वतः होऊन माझ्या दीक्षेची मला जाणीव देऊन तिची रात्रंदिवस कशी जागृती असावी ह्याची मला सूचना दिली व हा सर्व प्रकार किती कौतुकाने बाबांनीं केला हे पाहून त्या दोन्ही मुलांस फारच आनंद वाटला. त्या ७८ दिवसांच्या दरम्यान ठिकठिकाणचे रंजलेले गांजलेले लोक शिडींत बाबांजवळ येत होते ते आम्हीं पाहिले. व त्या सर्वांची निगा बाबा आपल्या मुलांप्रमाणें करून त्यांची खानगी कशी करीत असत हेही आम्हीं पहात असूं.

त्याच खेपेस गुरुवारी दुपारी बाबांनीं मला लेंडीवर नेले. बाबू, बापू हेही बरोबरच होते. बाबांनीं त्यांच्याबरोबर कांहीं धान्याचे दाणे आणले होते. व मजकडून त्या जागेवर दाणे पेरविले. हा प्रकार पहाण्यास लेंडीवर बरीच मंडळी जमा झाली. व कांहीं मंडळींनीं घागरीतून पाणी आणून पेरलेल्या जागीं तें शिंपू लागली. ही वेळ बाबांची लेंडीवर येण्याची नव्हे. पण बाबा मुद्दाम ह्या पेरणीकरितां लेंडीवर अकाळीं आले असें म्हणूं लागले. ही लेंडीची जागा हल्लीं बाबांच्या संस्थान इष्टेटींत सामिल झाली आहे आणि तेथे हल्लीं संस्थान कमिटीनें आमराई लावली आहे.

ह्याच लेंडीच्या जागेवर बाबांनीं सन १९१८ च्या मे महिन्यांत संकाळीं लेंडीवरून मंडळीस नित्याप्रमाणें खाना केल्यावर कांहीं मिनिटांनीं

मला "परधान" अशी हांक मारून लेडीच्या दिव्याच्या ज्योतीजवळ उभे राहून काहीं आशिर्वादात्मक प्रकार केला तो त्या वेळच्या काहीं नंडळीनी पाहिलाच आहे. त्याचा अर्थ तेव्हा जरी स्पष्ट कळला नाही तरी तुम्हावर जरी आकाशही कोसळले तरी घाबरू नकोस अशा तऱ्हेचा तो ज्ञान असं आता मला वाटू लागले आहे.

सदरहू पहिल्या भेटीच्या आठवड्यांत एके दिवशी बाबाजवळ बसलो असतां बाबांनीं भवदूळ यास हाक मारली व म्हणाले, धुनीतली चिलीम आण. त्यानें चिलीम बाबाजवळ देतांच बाबा त्याच्यावर संतापले व स्वतः चिलीम दुस्त करूं लागले. श्री साईबाबा कोणतीही गोष्ट स्वहस्ते करूं लागले म्हणजे ते इतक्या नाजूक रीतीने व कुशलतेनें करित असत कीं ते त्यांचे कृत्य पहाण्याची मोठी मौज असे. बराच वेळ ती साफ केल्यावर मजकडे पाहून म्हणाले, "भाऊ, ही पहा आतां कशी चांगली दिसते, नाहीतर त्याने आणली तेव्हां कशी वेडी वांकडी होती." मी धीर करून म्हणालों, "बाबा, ती आपण स्वतः केलीत हणून इतकी चांगली दिसते." बाबा म्हणाले, "मी नाही वा ही नीट केली. ही त्वा मला दिली." मी हासत हणालों, "बाबा, मी केव्हां आपणास ही दिली?" ते हणाले, "अरे, भाज सहा वर्षे झालीं त्वां दिलेली चिलीम मी ओढतो." असे हटल्यावर मी स्तब्ध झालों व श्रीस नमस्कार केला. पण त्या सर्व संभाषणाचा खुलासा अजून मला झाला नाही.

त्याच खेपेस दुपारच्या वेळीं एके दिवशी बाबा जवळ असतांना एकाएकीं आकाश भरून आलें, व दहा पंधरा मिनिटांत जोराचा पाऊस पडूं लागला. पाऊस पडतेवेळीं माझ्या मनांत असें आले कीं घरून एक दोन दिवसांच्या बोलीनें मी येथे आलों व बाबा तर-घरीं जाण्याची परवानगी देत नाहीत. पाऊसही जोराचा सुरू झाला. नदीला आतां नाव भसेल परत जातेवेळीं काय स्थिति होईल कोण जाणे. असे प्रपंचिक विचार माझ्या मनांत येत आहेत तोच बाबा आकाशाकडे पाहून म्हणतात. "अरे अहो ! अभी बरसात पुरा कर. मेरे बाल बच्चे घेर जानेवाले है उनकू सुखसे ब्यानादे," असें बोलतांच पाऊस हळू हळू कमी झाला व

तत्क्षणीं माझ्या मनाची खात्री झाली कीं आपले अंतस्थ विचार वाचांस त्वरित कळतात. अर्थात् परत येतेवेळीं आम्हीं तिचे म्हणजे बावू, बापू व मी फार सुखांत प्रवास करून पंजाबमेल मिळणे अगदी अशक्य होते तरी ती पंजाबमेल त्याच दिवशीं मनमाडास आम्हास मिळाली व त्वरित मुंबईस आलों. त्यामुळे श्रीचें तीर्थ व उदी वर सांगितल्याप्रमाणें त्याच दिवशीं संध्याकाळीं माझ्या मातोश्रीस पोहोंचवून तिचे भयंकर दुखणे वर झाले. मी ज्या दिवशीं घरीं परत आलो त्याच रात्रीं माझ्या मेहुणीस स्वप्न पडलें कीं, आमच्या घरीं एक कफनी घातलेला व डोकीस फडका बाधलेला फकीर आला आहे. सकाळीं स्वप्न ऐकल्यावर ' मीत्री तुझ्यासंगती येईन ' असें बाबा जे बोलले होते त्याची मला आठवण झाली. व त्या स्वप्नाप्रमाणे आमच्या घरीं बाबा खरोखर आलेच आहेत अशी सर्व प्रकारे दिवसेंदिवस खात्री होऊं लागली. ह्या पहिल्या बाबाच्या भेटीची आठवण झाली म्हणजे माझे अंतःकरण बऱ्याच कारणानीं भरून येतें. खरोखर जगांतील सर्व सुखे संत-सहवासाच्या सुखाच्या खालीच अशी माझी दिवसेंदिवस खात्री होत चालली आहे. व खरा संत ओळखण्यास आपल्यावर संतकृपाच झाली पाहिजे, असे वाटूं लागलें आहे. श्रीच्या समाधीजवळ उभे राहिलें असतां आपण श्रीच्या हयातींत जसें उभे राहत होतो तसाच भास अजून होतो. मशिदींत बसलों म्हणजे तेथील धुनी वगैरे सर्व देखावा पाहून साईबाबा आपणाजवळ बसलेले आहेतच असा आनंद होतो. म्हणूनच ज्याच्या हातून श्रीची त्या जागेवर अर्चनभक्ती घडते ते खरोखर पुण्यवान्, असें मी समजतो. व कांहीं कांहीं वेळीं ज्यांना श्रीच्या हयातींत शिडीचे दर्शन घडले नाही व ज्यांना श्रीची लीला कर्णोपकर्णी ऐकून तेथें येऊन जी त्यांची प्रखर-भक्ती दाखवितात ती पाहून संतांचा कव्हांही अंत होत नाही अशी खात्री पडते.

.श्रीराम जयराम जयजय राम

रा. व. मोरेश्वर विश्वनाथ प्रधान यांस आलेले अनुभव.

द्वाना तऱ्हेच्या लोकाचे नाना तऱ्हेचे विचार असावयाचेच. आऱ्हीं शिर्डीस जाऊं लागल्यापासून आमच्यापैकी काही आतवर्गांत चिन्त्रिस्ता होऊं लागली कीं काय हे लोक ? हिंदूंचे देव धर्म सोडून मुसलमानाच्या नादा लागले आहेत ! त्याच्या पादा काय पडतात ! सदोदित ' बाबा बाबा ' काय करतात ! अशी आमच्या पश्चात निंदेची सुरवात झालीच होती. अशी बाबांची खरी जाणीव न झाल्यापैकी एक बाई आम्हांकडे राहावयास आली होती. तिने आमचे येथे रात्रीं स्वप्नांत आमच्या ओटीवरून आमचे देव घरांत एक पांढरी कफनी घातलेला फकीर जातांना पाहिला व स्वप्नातच विचार करूं लागली, हा फकीर एकदम असा यांचे देवखोलींत कसा शिरला ? म्हणून ती देवखोलीकडे गेली. पहाते तो वे. शा. सं. तेलंगी महादेव भट्टजी देवाची पूजा आठोपून बाहेर निवून गेले. स्वप्नातच ती बाई विचार करते कीं मी मुसलमान फकीर आंत जातांना पाहिला व तोच इसम बाहेर पडतांना मला पूज्य ब्राह्मण कसा दिसला ? व लगेच ती बाई जागी झाली व स्वप्न सर्वास सांगूं लागली. स्वप्नाचा अर्थ काय तो करण्याची काहीच गरज नाही. संतांचे जे प्रेम भक्तांवर तेच इतरांवर कसे असते त्याचा हा स्पष्ट दाखला आहे. कारण ह्याच बाईस पुढें आपल्या मुलाबाळांसह श्रीच्या समाधीचे दर्शनाचा सुयोग घडून आला.

सन १९१० नंतर श्री सद्गुरूचा महिमा हळूहळू सर्व हिंदुस्थानभर फैलावत चालला. सन १९१५ सालाच्या सुमारास मुंबई इलाख्यांतील मोठ्या शहरांपैकी असे एकही शहर बाकी राहिले नव्हतें कीं जेथें श्री माय माऊलीची लीला जाहीर झाली नव्हती. त्या सुमारास मुंबई हायकोर्टांत एकदां एका प्रसिद्ध वकिलाने दुसऱ्या एका वकिलाचे अंगावर (पेंडन्टरूपी) असलेल्या श्रीच्या मीनीएचर तसविरीस हात लावून सहज विनोदानें म्हटलें कीं त्यांना काय हो केस आरंभ करतांना जरा बाबांच्या तसविरीकडे पाहिलें म्हणजे केस त्यांच्या तर्फे झालीच ” कर्मधर्मसयोगानें श्रीने पेंडन्ट

धारण करणाऱ्या वकिलास एक टाकाऊ कामांत त्वरीत यश दिलें, श्रीभाय माऊलीचें कौतुक लिहावे तितकें थोडेच.

हुबळीचे सुप्रसिद्ध श्री सिद्धारूढ स्वामी महाराजांच्या काहीं प्रेमळ भक्तांनी त्यांच्या लीला पोथीरुपानें प्रसिद्ध केल्या आहेत. तो ग्रंथ वाचून पाहतां त्यांत एकही अध्याय असा सांपडत नाही की ज्यांत श्री साई बाबांच्या दरवारांत व त्यांच्या भक्तमंडळीस वेळोवेळीं घडून आलेले चमत्कार व अनुभवाचे दाखल्याप्रमाणे हुबेहुब दाखले नाहींत. मात्र श्री साई बाबांच्या भक्तापैकीं बहुतेकांनीं त्यांचे पदोपदीं आलेले चमत्कार व अनुभव टिपून ठेवले आहेत असें मात्र अजून दृष्टीस येत नाही. हे तरी श्री साईबाबांच्या पूर्ण फकीरीच्या वाण्याचें एक लक्षणच आहे असें म्हणावें लागतें.

(३९)

श्री. साईबाबासंबंधे कै० वा० गणपतराव ताम्हणें
यांनीं ऐकिलेली एक गोष्टः—

बाबा म्हणतातः— काका मी लहान होतो. जालनावरून लांब जात होतो. जातां जातां मला आंब्याचें एक झाड लागलें. त्या झाडावर सुंदर फळें पिकलेली होती. कांहीं खाली पडली होती. मी म्हळें काय हो सुंदर फळें आहेत ! एक फोडलें तर त्यात किडे. दुसरेही तसेच. अशी ३।४ फोडून पाहिळीं सर्व सारखीं. एक बुवा आला, त्याला विचारलें हे रे असें काय ? तो म्हणाला, त्याची फळें कोणी खात नाहीत, वाईट आहेत. मग मी लोहाराकडे गेलों. तेथून खिळें आणले व त्या झाडाला ते ठोकून त्यांत भरले. पुन्हां कांहीं दिवसांनीं मी त्या वाटेनें परत आलों. मग पहातो तर फळें व्य गोड. सगळे खाऊं लागले. (एवढी गोष्ट सांगितल्यावर १०।५ मिनिटांनीं दोन इसम पददर्शनाला आले. त्यांना बाबा म्हणाले,) एकाचीं मुलें जगत नव्हती. एकाला ४।५ मुलगे होते. ते दुष्ट होते. बापालाही मारीत, वंदे भाडणे करीत. दोघांनीं बाबांला आपली हकीकत सांगितली. बाबा म्हणाले, “अह्या अच्छा करेगां. गरिबोका अह्य मालीक.” ५।६ महिन्यांनीं ते पुन्हां आले. ज्याला मुलगा होत नव्हता त्याला मुलगा होऊन ४ महिन्याचा होता, आणि दुसऱ्याचे मुलगे चांगले निवळले असें ते म्हणूं लागले.

(४०)

महाराजांचा उपदेश पुष्कळदां तुटक वाक्यांच्या रूपानें असे. त्या तुटक वाक्यांचा खरा बोध ताबडतोब होत असे असे नाही, कित्येक वेळां तीं वाक्यें उच्चारल्यानंतर कित्येक महिन्यांनीं किंवा वर्षांनीं अशी परिस्थिति उत्पन्न होत असे कीं तीं वाक्यें जणू काय रामबाण औषधासारखीं लागू पडत असत. त्या परिस्थितीच्या वेळीं महाराजांच्या प्रेरणेनें तीं वाक्यें एकदम डोळ्यापुढें येऊन त्यापासून अत्यंत हितकारक परिणाम होत असत आणि तसें अजूनही होतात अशा तऱ्हेचा एक अनुभव खालीं देत आहे.

एकदां दोन गृहस्थ ज्यांचा परस्पर स्नेह पुष्कळ वर्षांचा जुना होता त्यांच्यांत थोडा बेबनाव झाला. त्याचें कारण असेंः—त्यापैकी एक गृहस्थ त्या दुसऱ्या गृहस्थाकडे गेले असतां त्या दुसऱ्या गृहस्थाचा कांहीं कारणां-

मुळे क्षोभ झाला आणि ते आपल्याकडे आलेल्या मित्राला टाकून बोलले. ते बोलणे आलेल्या मित्राला अत्यंत लागले. आणि ते ताबडतोब आपल्या घरी निघून गेले, आणि घरी गेल्याबरोबर त्या दुसऱ्या गृहस्थाकडे आपला माणूस पाठवून त्याच्याकडे असलेली आपली काही पुस्तके ताबडतोब परत मागवून घेतली. ते दोघेही गृहस्थ माझे स्नेही असल्यामुळे दोघांचीही गाऱ्हाणी मजकडे आली, आणि त्या वेळेला मला महाराजांनी कांहीं वर्षांपूर्वी उच्चारलेली दोन वाक्ये एकदम आठवली. या दोन्ही गृहस्थांचा महाराजावर पूर्ण विश्वास असल्यामुळे मी त्यापैकी एक वाक्य त्यापैकी एका गृहस्थाला सांगितले व दुसरें वाक्य दुसऱ्याला सांगितले. चमत्कार हा की, त्यांनी ती वाक्ये ऐकल्याबरोबर त्याच्या मनाचा क्षोभ नाहीसा होऊन ते पूर्ववत् एकमेकांचे स्नेही झाले. जे गृहस्थ टाकून बोलले होते त्यांना जे मी महाराजांचे वाक्य सांगितलें तें येणेप्रमाणें. "तू कोणाला बरे बोलू नकोस वाईट बोलू नकोस. तू कोणाला वाईट बोललास तर मला दुखणे येते." यावरून अर्थात् माझ्या ज्या मित्राला मी हे वाक्य सांगितले त्यांना असे पटले की आपण जें मित्राला टाकून बोललों ते फार अयोग्य केले आणि असे केल्याने आपण आपल्या जुन्या मित्रालाच दुखवले असे नव्हे तर महाराजानासुद्धां दुखवले. अर्थात् असे टाकून बोलणे कर्ण्य केले पाहिजे. यावरून असाही बोध ठसतो की, सर्व भूतमात्रामध्ये महाराज भरलेले आहेत आणि कोणच्याही व्यक्तीला दुखवणे म्हणजे त्यांना दुखवणे आहे.

माझ्या दुसऱ्या मित्राला मी जे बाबांचे वाक्य सांगितले ते असे :-
 "आम्ही लोक असे आहेत की भांडूं तर एकमेकांच्या उरावरसुद्धां बसायला कमी करणार नाही. पण आम्ही कधीही एकमेकाला बिछडणार नाही." (सोडणार नाही) ह्या वाक्यावरून माझ्या मित्रानें बोध घेतला तो असा की, आपले जुने मित्र आपल्याला नुसतें टाकून बोलले एवढ्याचमुळे आपण त्यांचा संबंध तोडायला तय्यार होऊन आपली पुस्तके त्यांच्याकडून ताबडतोब मागवून घेतली हें फार अयोग्य केले, आणि असे वर्तन महाराजांच्याकडे कधीही रजू होणार नाही. एकंदरीत दोघांनाही आपापल्या कृतीबद्दल पश्चात्ताप होऊन ते पुनः परस्पर स्नेही बनले.

फकीर पीरमहमद उर्फ बडे बाबा किंवा फकीर बाबा यांना नागपुर मुक्कामी गेल्या जानेवारी महिन्यांत देवाज्ञा झाली, हे कळविण्यास आम्हास वाईट वाटते. हे मालेगावचे राहणारे. यांचा मूळ पेसा फकीरीचा. सन १९०९ साली हे शिर्डीस येऊन राहिले ते नव्या चावडीत राहात. आणि त्यांना मशिदीत येऊं देण्याविषयी हुकुम मागितला तरी महाराज देत नसत. त्यांनी चावडीत बसावे आणि किताब (कुराण) पढत रहावे असा नेहमी हुकुम होत असे. अशा तऱ्हेने काहीं महिने गेल्यावर महाराजांनी त्यांना मशिदीत येण्याची परवानगी दिली.

महाराजाचे दरबारात फकीर बाबांना मोठा मान देण्यांत येत असे. सकाळच्या न्याहारीच्या वेळेपासून दुपारचे जेवण होईपर्यंत फकीर बाबाचा मुक्काम मशिदीत असे. न्याहारी व जेवण या दोन्ही प्रसंगी महाराज त्यांना गेजारीं बसवून घेऊन आपल्या हातानें त्यांना खाण्याचे पदार्थ देत असत. एरव्हीही कोणी काहीं भेट किंवा फळे महाराजापुढे ठेवल्यावर महाराज त्यांतील भाग प्रथम फकीर बाबांस देऊन नंतर इतर मंडळींस वाटोत असत. आपल्या भक्तांस शिक्षण देण्याच्या ज्या महाराजाच्या विशिष्ट पद्धति होत्या त्यांतील फकीर बाबांचे शिर्डीचे वास्तव्य व त्यांच्याशी महाराजांची वागणूक हे एक महाराजांचे साधन होते. या साधनापासून पुष्कळ बोध घेण्यासारखा होता व त्याचे विवेचन आम्ही पुढे स्वतंत्र लेखानें करणार आहोंत.

रा. रा. हरैरामकृत.

अभंग.

चला चला उठाउठी । साईबाबांच्या राउठी ॥

नलगे मूंदंग टाळ कुठी । कर्म कटकट ॥ १ ॥

नको पूजा अर्चा कांहीं । वाट न पुष्प फला पाही ॥

दक्षिणेची गरज नाही । मागे सद्भाव ॥ २ ॥

रस्तोरस्तीं भेटी होती । जन आम्हांतें फसविती ॥
 नाक तोंड दावूं सांगती । राहा सावध ॥ ३ ॥
 मना येई काकूळती । म्हणून दत्त बोलविती ॥
 खेद नका आणूं चितीं । हरी रामाचा ॥ ४ ॥

रा. रा. ह. सी. दीक्षित हे श्री० साईसमर्थांचे दर्शनास गेल्या वेळीं निघालेले बावांचे बोल.

बावांचे बोल

१।२।११

कोण आले ! रात्री आलास का ? (सकाळीं फेरी करित असतांना धूळ भेटीचे वेळीं)

देख लेंगे. अह्मा मालिक है. (परसाकडून परत येतांना)

पूजेच्या वेळेस

सगळें मिळेल पण वखत लागेल. द्रव्य घेऊन गेला. त्याच्या पाठी-
 मागे दहा बारा लोक गेले. एकांनी त्याचा डावा खादा मोडला. पुढे त्या खांदा
 मोडणाऱ्याला एकीकडे नेऊन त्याला फांशी दिलें आणि आपलें द्रव्य त्याज-
 कडून घेतलें.

या गांवांत फकीर व मी असे दोघेच होतो. मी लहान होतो. गांवां-
 तले सगळे लोक रुईला जाऊन राहिजे. मग फकीरांनी दहा गाड्या
 आणविल्या. रुईच्या लोकांना निरोप पाठविला की, पाहिजे तर एक दोन
 गाड्या घेऊन जा. ते आले नाहीत. मग फकीरांनी सांगितलें की गाड्या
 परत घेऊन जा. मग मी एकटा सावळ विहिरीला सगळ्या गाड्या घेऊन गेलें.

श्रीसाइनाथ प्रसन्न.

ठाणे ता. १९-६-२५

रा. रा. श्रीसाइलीलकर्ते यांस सा. न. वि. वि. खालील संस्कृत
 पद्यरूपी बिल्वपत्र श्रीसाई अंबिकेच्या चरणारविंदी अर्पण करण्याकरितां

पाठविले आहे त्यास आपल्या सन्मान्य श्रीसाइलीलेच्या एखादे अंकी जागा मिळेल अशी आशा आहे.

संस्कृत पद्य

(' कवणे तुज गांजियले साग सुंदरी ' या चालीवर.)

धांव धांव धांव धांव मम प्रियांविके ।

दी नदास-बाल-विहग-साइ-चंद्रिके ॥ १ ॥

भक्त-काम-कल्पलते । धीर-वीर-सच्चरिते ।

अतुलकृते स्वात्मरते । साइ-व्यवके ॥ १ ॥

नाशय मे मति-दुरितं । बाल-मनः कुरु मुदितं ।

भिदि भवग्रंथि मये । साइ-नंदके ॥ २ ॥

दुष्ट-भीम-चंड-घोर क्रूर-पाप-प्रखर-निकर ।

काम-दनुजमंब छिदि । अंतकांतके ॥ ३ ॥

दुर्गतिदं बहुकलुषं । लोभ-मोह-मद-महिषम् ।

त्व करुणा-घनशूलैः । प्रजहि चंडिके ॥ ४ ॥

नित्य शिवेऽखिलविभवे । पाहि पाहि साइ-शिवे

शरणागत बाल-मये । साइ-मातृके ॥ ५ ॥

साइ-जननि साइ-तात । साइ-देवि साइनाथ ।

दर्शय ते चारुपदम् । मुक्ति-दायके ॥ ६ ॥

स्वीकुरु मे विनतिमिमाम् । सकलानां भुवनानाम् ।

विश्रामस्थलमसि त्वम् । साधु-नायिके ॥ ७ ॥

अर्थ—हे माझे प्रियकर साई माते, धांव लवकर धांव. तूं ह्या गरीब

दास बाल चकोरास तुझे कृपारूपी अमृतकिरण खाऊं घालणारी त्याची चंद्रिकाच आहेस.

(१) हे साई-त्र्यंबके पार्वति, तूं भक्तांचे मनोरथ पूर्ण करणारी कल्पलता आहेस. तसेच तुझे चरित्र धैर्य, पराक्रम व सत्य यांनी भरलेले आहे. तुझ्या कृतीला तुलना नाही. तूं नेहमीं आपले ठिकाणीच रमलेली आहेस.

(२) हे साई-खडगे माझ्या वृद्धीत भरलेल्या पातकाचा नाश कर. अज्ञानी जो बाल त्या माझे मन आनंदित कर. व माझी संसारप्रथि तोडून टाक.

(३) हे कालाचा अंत करणारे आई साईमाते, दुष्ट भयंकर असलेला घोर पातकी, निष्ठुर कडक तंत असा जो वासनारूपी राक्षस त्याच्या चिंघड्या कर.

(४) हे उग्ररूप धारण करणारे महिषासुरमयिनी चंडिके दुर्गे दुर्गति देणारा भयंकर पातकी अशा माझ्या, लोभ, मोह, व मदरूपी टोणग्याचा तुझ्या कृपारूपी जाड शूलानीं वध कर.

(५) हे साईमाते, साईशिवे, तूं नित्यकल्याणकारी आहेस. सर्व वैभवांनी भरलेली आहेस. शरणागत आलेल्या ह्या अज्ञान बालकाचें रक्षण कर.

(६) हे मुक्ति देणारे साईमाते, तूंच माझी आई, तूंच माझा बाप, तूंच माझी देवता व तूंच माझा नाथ आहेस. तुझ्या सुंदर मनोहर पायांचें दर्शन दे.

(७). हे साधुसंतदेवतेच्या मुख्य दैवते, तूं सर्व भुवनांचें विश्रान्तिस्थान आहेस. म्हणून माझी ही विनंती मान्य कर. (मजेवर - कृपा करून माझ्या षड्भिपूंचा नाश कर, व मला तुझ्या पायांचें दर्शन देऊन मुक्तपदाला ने एवढी माझी अज्ञानाची विनंती मान्य कर.)

बावांचें बाळ.

श्रीदत्तसमर्थ

मु. नांदेड (निजाम.)

श्रीयुत "साईलीला" मासिक पुस्तककर्ते यांस—

सा न. वि. वि मी शके १८३८ मध्ये साधुवर्य श्रीसाईबाबा याची कीर्ति ऐकून त्याच्या चरणदर्शनास गेलो होतो. त्यावेळीं महाराजांची निस्पृह व सात्विकवृत्ति पाहून फारच आनंद वाटला. मला साधारण कविता करण्याचा नाद असल्याने महाराजांचे दर्शन झाल्यावेळीं माझ्या तोंडांतून महाराजांविषयी जे उद्गार निघाले ते तेथे असतेवेळींच कवितारूपाने लिहून काढले होते. हल्लीं आपण साईलीला नावाचे मासिकपुस्तक काढीत असल्याचे समजलें. इतकेंच नाही तर या पुस्तकाचा एक अंकही माझ्या वाचण्यांत आला. यावरून म.जी. कविता आपणाकडे पाठविल्यास त्याचा या पुस्तकात चांगला उपयोग होईल, असे वाटून हल्लीं पत्रासोबत "श्रीसाईनाथ पदवंदनाष्टक" ही कविता आपणाकडे पाठविली आहे. तरी कृपा करून चालू महिन्याच्या अथवा पुढच्या महिन्याच्या अंकांत या कवितेला स्थळ देऊन मजला आभारी कराल ही आशा आहे.

या कवितेवरून महाराजांच्या विषयी नांदेडसारख्या दूरदूरच्या प्रांतापर्यंत किती आदरवृद्धि आहे तें दिसून येईल. दूर राहाणारा परंतु महाराजांची कीर्ति मजला त्यावेळीं येथे देखील समजून मी धांवून गेलों होतो. व भाविक लोकांस ही कविता नित्य पाठांत ठेवण्यायोग्य असल्याने भक्त मंडळींत हिचा चांगलाच उपयोग होईल, असें मला वाटल्यावरून आपणाकडे ही पाठविली आहे. तिचा अनादर होणार नाही ही पूर्ण आशा आहे.

आपला:

वैशाख वा। १३

१८४७

दत्तात्रेय अनंत सराफ कंधारकर

उर्फ दत्तकिंकर बाजार चौक

मु. नांदेड (निजाम)

श्रीसाईनाथ पदवंदनाष्टक.

शार्दूलविक्रीडित.

आला काय ? कवीर हा' पुनरपी साक्षात् मलां भासला ॥

ज्याची कीर्ति बहू, ज्या मद नसे, साई असा भूतला ॥

ज्याचो दर्शनलाभ तो मिळविण्या, शिर्डी पुरीं सुस्थला-॥

येती सज्जन, तोचि संत नयनीं साई प्रभू देखिला ॥ १ ॥

जेथें भक्त सदा बहूत वसती सेवावया तत्पदा ॥

तेथें दुःख कदा न, सौख्य गमते ' जो वारितो आपदा ॥

ज्याचें दर्शन घ्यावयास मनिंचा उल्हास जोरावला ॥

त्याच्या पूर्ण कृपेमुळेंच नयनीं शिर्डीस तो देखिला ॥ २ ॥

प्रांता ' कोपगांव, नाम वदती गोदातटीं तालुका—॥

तेथोनी जवळीच ' शिर्डी, नगरी, तेथें करी कौतुकां ॥

सेवेसी रतले सुभक्तहि बहू ज्याच्या पदा पाहुनी ॥

तो साई बघुनी मदीय मनही गेलें तिथें मोहुनी ॥ ३ ॥

खेडें शिर्डी परी सुरम्य नगरी साईमुळें भासली ॥

ज्यांना पुण्यबळें अशी गवसली ही कामधेनू भली ॥

होती धन्य स्वरे जगीं सुजन ते वास्तव्य ज्यांचें तिथें ॥

कांहीं पुण्य मदीय ही म्हणुनियां देखीलें साईतें ॥ ४ ॥

१ साई. २ उचंबळग्र. ३ नानातन्हेचे चमत्कार. ४ मक्कांचे मनोरथ पूर्ण करणारे साईबाबा.

ज्याच्या सन्निध ती रमा नत परी ना गर्व अंगीं वसे ॥
ना ठेवी जवळी कपर्दिक करे सर्वासि वांटीतसे ॥

जो पाहीं समदृष्टिनें सकळिकां म्लेंच्छां, द्विजां, हिंदुर्सीं ॥
साईं तो निजलोचनीं नमियला देखोनियां शिडेंसीं ॥ ५ ॥

ज्यातें चामर, छत्रही असुनि जो, सिंहासना टंकतो ॥
धूनी लावुनियां मशीदित वसे, भक्तीस जो भाळतो ॥

भाळीं गंध सुगंधि लेवुनि उठी भक्तीं सदा वेष्टिला ॥
तो साईं प्रभु शांत दांत वरवा शिडीं पुरीं देखिला ॥ ६ ॥

होती मानस पूर्ण ज्या प्रभुकृपे तत्कीर्ति मी ऐकुनी ॥
साईं पाद नमावया अतिमुद्दे गेलों तिथे धांवुनी ॥

अठराशें अडतीसच्या नलशकीं वैशाख शुद्धांतरीं—॥
झालों चौदशिं साइनाथ बघुनी मी धन्य या भूवरी ॥ ७ ॥

भो ! साधो ! जगिं दत्तरूपि वसेसी दासास तारावया ॥
कीजे धन्य मला करीं धरुनियां, अज्ञान नेई लया ॥

सब्दुद्धि स्मरतां तुझे पद वसो सेवा घडो सर्वदा ॥
झालासें नत 'दत्तकिंकर, तया दाऊं नको आपदा ॥ ८ ॥

नम्र दत्तकिंकर कंधारकर
नांदेड (निजाम.)